

tiske Indflydelse at tage Styret ikke blot i Stat og Kommune, altsaa ikke blot politisk, men ogsaa i selve Samfundet; vi tror paa Folkets Modning og Udvikling henimod en Samfundstilstand, da selve det arbejdende Folk er Herrer over sit eget Lands Økonomi og Husholdning. Det er Socialisme, og til dette hører i allerhøjeste Grad saadanne Ting som Diskonto- og Valutaspørgsmaal. Men i det nuværende liberalistiske, kapitalistiske Samfund er det en privat Institution, en Bank, der er Herre over disse Spørgsmaal. Regeringen er kun raadgivende, Banken er den herskende. Et saadant Forhold kan vi ikke finde os i. Det er nemlig ikke Folkestyre, det er ikke Selvstyre, det er ikke Demokrati, det er Pengemagtens Overherredømme over Folkemagten; det er Pengeherredømme og ikke Folkeherredømme; anderledes kan jeg ikke se paa Tingene.

Den ærede Minister benægtede, at det foreliggende Lovforslag var et Kompromis. Jeg har læst Valutakonferencens Betænkning meget omhyggeligt og opmærksomt igennem gentagne Gange, og jeg kan ikke se andet end, at Ordet Kompromis, Forlig mellem forskellige politiske Anskuelse og forskellige Erhvervsinteresser netop er det rette Udtryk for denne Betænkning. Hver har fra sin Side resigneret, givet Afkald paa forskellige Doktriner: Manchesterfrihandel, gammeldags Protektionisme, og har søgt at finde hinanden og har fundet hinanden i denne Betænkning med saa fast skitserede positive Foranstaltninger, at en Regering, der vilde det, let i dette Ting vilde kunne faa et Flertal, som fulgte Regeringen til Gennemførelse af disse Foranstaltninger. Saaledes læser jeg Betænkningen, og jeg kan ikke læse den anderledes. I denne Betænkning er det netop Forsudsætningen for, at denne Egaliseringsfond kan gøre den rigtige Nytte, at der gennemføres andre Foranstaltninger, bl. a., hvad der fremhæves meget stærkt, til Begrænsning af vor alt for store Import og med Hensyn til Priskontrol. Det staar der ganske udtrykkeligt.

Til det ærede Medlem Hr. Rode vil jeg gerne sige, at jeg kan ikke følge hans Betragtning, naar han fastslog, at det konservative Folkeparti ikke kan opgive Protektionismen, og den nuværende Regering ikke kan gaa over til den. Jeg tror, det er en skæv Betragtning af den social-politiske Situation her i Landet i Øjeblikket. Jeg synes, at det konservative Folkeparti netop saa udmærket kunde gøre det, og dets Repræsentanter — ja, man kan ikke tale om

Partiets Repræsentanter, men dets Meningsfæller; Medlemmer af det konservative Folkeparti i Valutakonferencen har ogsaa gjort det; at det konservative Folkeparti ikke kan slippe en gammel forældet, skimlet Protektionisme, det er netop dette Partis Ulykke, kunde de gøre det — og jeg synes, de burde gøre det, og jeg synes i og for sig saa udmærket, at de kunde gøre det, hvis de vilde føre en aktiv moderne, tidssvarende og fornuftig Politik —, saa kunde de ogsaa opnaa en Overensstemmelse med Regeringen om en saadan hensigtsmæssig Politik her i Landet, der dog til en vis Grad kunde føre os gennem Krisen, bedre end det nu finder Sted. Det er altsaa noget i den Retning, jeg har fundet i det, jeg har kaldt Kompromisset eller Erhvervenes Forligsprogram i Valutakonferencen, og jeg beklager, at man ikke fra Regeringens og det konservative Folkepartis Side har samlet sig om det. Der er sagt, at det konservative Folkeparti ikke kunde gøre nogen saadan Indsats. Jo, de kunde bare her paa Rigsdagen i disse Dage have holdt fast paa, hvad deres Landsraadmøde enstemmigt vedtog, nemlig at denne Egaliseringsfond ikke som isoleret Skridt er tilstrækkeligt, ja, der staar endda mere, at det er ganske utilstrækkeligt, og de kunde have stillet op, hvilket Skridt ved Siden deraf de ansaa for at være tilstrækkeligt. De siger altsaa, at denne Egaliseringsfond er ganske utilstrækkeligt, men saa har det virkelig ogsaa været deres politiske Pligt at sige baade her i Tinget og i Udvalget, hvilket Skridt de ansaa for tilstrækkeligt, at stille et Program op og saa udbedt sig Regeringens Samtykke dertil, og hvis Regeringen saa sagde nej, havde Regeringens Eksistens været forbi. Altsaa, det konservative Folkeparti har siddet med den enestaaende Magt i sin Haand, at de enten kunde have styrtet Regeringen eller gennemført, hvad de vilde. Men denne Regering vilde i denne Situation efter al Sandsynlighed have været nødt til at imødekomme det konservative Folkeparti, den kunde ikke nu, et halvt Aar, tre, fire, fem Maaneder før Valget have taget et Brud med Fald, Forvirring og Kaos her i Landet, det var ganske umuligt, begge Partier havde derved ødelagt sig selv. Hvis derfor det konservative Folkeparti havde haft Førere — nej, havde haft blot een Fører, men den eneste, der havde en Smule Førermulighed, ham sparkede de straks ud —, hvis de blot havde haft een Fører med Virkelighedssans, havde han set, i hvilken Grad Situationen var oplagt for Partiet til at gennemføre, hvad de vilde, og til Gavn for vort Land.